

UAB

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

FACULTAT DE CIÈNCIA POLÍTICA I SOCIOLOGIA

Grau en Ciència Política i Gestió Pública

TREBALL DE FI DE GRAU

LA POLITITZACIÓ DE LA FUNCIO PÚBLICA

**UNA ANÀLISI DEL GOVERN EN SOLITARI D'ESQUERRA
REPUBLICANA A LA GENERALITAT**

Autor: Maure Madrid Claramunt (1564259)

Tutor: Francesc Xavier Ballart i Hernández

Data: Maig de 2024

Resum executiu

La politització dels alts càrrecs a la Generalitat de Catalunya planteja un repte crucial per a la governança democràtica. En un entorn on la relació entre el poder executiu i les interferències partidistes poden impactar en la credibilitat de les institucions públiques, és essencial entendre a fons aquest fenomen, quantificar-lo i analitzar-ne les possibles conseqüències.

L'objectiu d'aquesta recerca és explorar la politització dels alts càrrecs, concretament en l'àmbit de les Direccions Generals dels Departaments que componen el Govern de Pere Aragonès en solitari a la Generalitat de Catalunya, és a dir, just abans de la convocatòria electoral i posterior a la sortida de Junts del Govern. Amb això, es busquen comprendre les seves causes i, com expliquen Dahlstrom i Lapuente (2018), entendre quines conseqüències pot tenir la politització sobre la qualitat del govern.

Amb això, s'analitzen diverses teories i conceptes relacionats amb la politització dels càrrecs, incloent-hi, com exposa Singer (2009), la relació entre la falta de meritocràcia i el clientelisme amb una major possibilitat de casos de corrupció. També com els diferents models de selecció de personal poden afavorir o dificultar aquesta politització. Per exemple, gran part dels països del Nord d'Europa tenen un menor índex tant de politització com de corrupció. S'analitzen també els possibles efectes que té sobre l'eficàcia en tant que desincentiva al personal altament qualificat a l'hora d'intentar accedir a aquestes posicions de treball («L'administració Pública A Catalunya: Una Perspectiva de Futur», 2014).

Per a dur a terme l'anàlisi del grau de politització dels Departaments de la Generalitat es planteja una metodologia mixta que combina l'anàlisi quantitativa i qualitativa, amb l'objectiu de proporcionar una visió completa de la politització dels alts càrrecs a través de dades concretes i estudis de cas detallats. Així doncs, es determinarà si un càrrec ha estat obtingut per motius polítics quan sigui visible una relació directa entre el funcionari i el partit que governa o quan el funcionari en qüestió no tingui una carrera acadèmica i professional en l'àmbit de la seva Direcció General.

Els resultats assolits de l'anàlisi quantitativa ens mostra com la politització es reparteix de forma desigual entre departaments, els menys polititzats inclouen Salut, Justícia, Economia i Recerca, els quals no compten amb cap perfil clarament polititzat. Seguidament, hi ha quatre departaments amb una proporció de direccions generals ocupades per perfils polítics inferior al 25%, i quatre més amb una proporció entre el 25% i el 50%. Dos departaments tenen entre el 50% i el 75% de direccions generals amb perfils polítics, sent el Departament d'Acció Exterior i Unió Europea el més polititzat en termes relatius amb un 66,6% de personal directiu

polititzat. En total, dels 89 departaments generals analitzats, 26 estan liderats per perfils polítics.

A continuació, l'anàlisi qualitativa del treball tracta de determinar els diferents perfils de funcionaris polititzats depenent del motiu pel qual es consideren com a tal. En total s'identifiquen set perfils diferents. El primer d'ells és el de persona que és militant del partit al govern, en segon lloc, tenim el perfil de militant de les joventuts d'Esquerra Republicana (Jovent Republicà), en tercer lloc, trobem el perfil de persona que ha estat regidora per Esquerra en algun municipi, seguidament, un cinquè perfil és el de persona que ha estat regidora d'una candidatura municipalista en la qual Esquerra hi ha format part, però que no es presenta com Esquerra directament, en sisè lloc, tenim el perfil de persona que ha estat durant gran part de la seva vida saltant de projecte polític a projecte polític i que finalment ha acabat a Esquerra Republicana, per exemple, anant a les llistes per al senat i per acabar, un setè perfil el qual és el de persona que tot i no tenir una relació directa que s'hagi fet pública amb el partit governant, no ha estudiat ni treballat en l'àmbit d'actuació de la Direcció General que dirigeix.

En conclusió, queda clar que la politització és un problema en el si de les Direccions Generals en l'administració pública de la Generalitat de Catalunya. Així doncs, la politització dels alts càrrecs no només afecta a la credibilitat de les institucions públiques i la governança democràtica, sinó que també pot contribuir a augmentar els casos de corrupció política i a generar despeses innecessàries i, per tant, és fonamental abordar aquest fenomen amb mesures que reforcin la professionalitat i la meritocràcia en la selecció del funcionariat i que garanteixin la seva independència i compromís amb l'interès públic.

Bibliografia

Llibres i articles

Dahlström, C., & Lapuente, V. (2018). *Organizando el Leviathan*. Deusto.

Singer, M. (2009). *Buying Voters with Dirty Money: The Relationship between Clientelism and Corruption*. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1449001#

Vallès, J. M. (2014). L'administració pública a Catalunya: una perspectiva de futur. *EINES*, 21. <https://irla.cat/wp-content/uploads/2015/10/eines21-democracia.pdf>

Altra bibliografia complementaria

Direccions generals. Estructura de l'Administració. Guia de la Generalitat. Generalitat de Catalunya. (s. d.). Recuperat a 15 d'octubre de 2023, de https://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=direccions_generals